

“ဒီဗီဘီဒီဘီဘီ” အချေအတင် ဆွေးနွေးပွဲ အစီအစဉ်ကို ဒီဗီဘီ သတင်းဌာနက စနေနေ့တိုင်း ရိုက်ကူးပြီး ဒီဗီဘီရုပ်သံလိုင်းမှာ အထက်ပါ အစီအစဉ်အတိုင်း ထုတ်လွှင့် တင်ဆက်ပါတယ်။

DVB Debate ဟာ မိမိတို့ရဲ့အတွေးအမြင် အယူအဆတွေကို လွတ်လပ်စွာ သဘောကွဲလွဲနိုင်ဖို့၊ အပြန်အလှန် နားလည်မှုတွေကို တည်ဆောက်နိုင်ဖို့၊ မြန်မာ့အနာဂတ် ပိုမိုကောင်းမွန်လာစေဖို့၊ လူ့အဖွဲ့အစည်းအတွင်းမှာရှိနေတဲ့ ပြဿနာတွေကို အဖြေရှာနိုင်ဖို့၊ လူတိုင်းပါဝင်နိုင်ပြီး မတူကွဲပြားတာတွေကို လက်ခံပေးနိုင်ဖို့၊ အချေအတင်ဆွေးနွေးတဲ့ ယဉ်ကျေးမှု ပေါ်ထွက်လာစေဖို့ ရည်ရွယ်ပါတယ်။

မီဒီယာတွေနဲ့ အသင်းအဖွဲ့တွေကိုလည်း အခုလို လွတ်လပ်ပွင့်လင်းတဲ့ ဒီဘီဘီရဲ့ အချေအတင် ဆွေးနွေးပွဲမှာ ပါဝင်ဖို့ကို ဖိတ်ခေါ်ပါတယ်။

အပတ်စဉ် သတင်းထုတ်ပြန်ချက်တွေ၊ သတင်းဓာတ်ပုံတွေနဲ့ ဒီဘီဘီကာတွန်းကို ရုပ်သံရိုက်ကူးပြီး မကြာခင်မှာပဲ ဒီဗီဘီဒီဘီဘီရဲ့ Facebook စာမျက်နှာနဲ့ ဝက်ဘ်ဆိုဒ်မှာ ကြည့်ရှုနိုင်ပါတယ်။

Debate on DVB TV	
Sunday:	19:15 (New), 21:00
Monday:	10:15, 15:15, 21:00
Wednesday:	10:15, 15:15
Friday:	15:15, 21:00

အမှတ် - ၄၅၄၊ ၇ လွှာ၊
 ကုန်သည်လမ်းနှင့်
 ဗိုလ်ကလေးဈေးလမ်းထောင့်၊
 ဗိုလ်တထောင်မြို့နယ်၊ ရန်ကုန်။

DVB

ယခုအပတ် ဆွေးနွေးပွဲအတွက် မေးခွန်းကတော့
**“ပညာရေးက ကလေးအလုပ်သမားအရေးကို
 ဖြေရှင်းနိုင်ပါ့မလား”**

ဖြစ်ပါတယ်။
 မှတ်ချက်ပေးလိုတာ
 အကြံပြုလိုတာ
 မေးမြန်းလိုတာတွေ ရှိပါက ရုံးချိန်အတွင်း
 ဖုန်းနံပါတ် +၉၅ ၉၄ ၅၉၈ ၆၅ ၉၄၀ နဲ့
 debate@dvb.no ကို ဆက်သွယ်ပြီး

**"ပညာရေးက ကလေးအလုပ်သမားအရေးကို ဖြေရှင်းနိုင်ပါ့မလား?"
(သာလွန်ဖောင်းထက်)**

လူဦးရေ ၅၁ သန်းကျော်ရှိတဲ့ မြန်မာနိုင်ငံမှာ ကလေးဦးရေ ၁၂ သန်းကျော်ရှိပြီး ကလေးလုပ်သားအရေအတွက် ၁ ဒသမ ၂ သန်းရှိကာ ကာ အန္တရာယ်ရှိတဲ့ လုပ်ငန်းခွင်တွေမှာ ကလေး ၆ သိန်းလောက် အလုပ် လုပ်နေကြပါတယ်။ ဒီကလေးတွေဟာ လုပ်ခလစာ နည်းပါးလှတဲ့အပြင် အခွင့်အရေးလည်း အပြည့်အဝမရသလို ပညာသင်ကြားခွင့်လည်းမရကြ ပါဘူး။ ဆင်းရဲလို့ ပညာမသင်ရ၊ ပညာမသင်ရလို့ ဆက်ဆင်းရဲဆိုတဲ့ ဆင်း ရဲမှုသံသရာထဲမှာရှိနေတဲ့ ကလေးလုပ်သားကို ဘယ်လိုကယ်တင်ကြမလဲ။ ပညာရေးက ကလေးလုပ်သားတွေကို ဆင်းရဲနွဲ့တွင်းက ကယ်တင်နိုင်ပါ့ မလား။ ဘယ်လိုကယ်တင်ကြမလဲ။

ကလေးလုပ်သားဆိုသည်မှာ

ပုံမှန်အားဖြင့် အသက် ၁၈ နှစ်အောက်တွေကို ကလေးလုပ်သား အဖြစ် သတ်မှတ်ပြီး ၁၉၅၁ ခုနှစ် အလုပ်ရုံများ ဥပဒေမှာတော့ အသက် ၁၄ နှစ်အောက် ကလေးသူငယ်များကို မိသားစုလုပ်ငန်းများမှအပ အခ ကြေးငွေဖြင့်လည်းကောင်း၊ အခြားတစ်နည်းနည်းဖြင့်လည်းကောင်း အ လုပ်စေခိုင်းခြင်းသည် ပြစ်မှုမြောက်တယ်လို့ ဖော်ပြထားပါတယ်။

အလုပ်သမားညွှန်ကြားရေးဦးစီးဌာနရဲ့ ကလေးလုပ်သားစစ် တမ်းမှာ အသက် ၅ နှစ်မှ ၁၇ နှစ် အပိုင်းအခြားရှိသူများကို လေ့လာခြင်း ဖြစ်ပြီး ကလေးလုပ်သားသတ်မှတ်ချက်အရ အသက်ငါးနှစ် မှ ၁၇ နှစ် အတွင်း အန္တရာယ်ရှိလုပ်ငန်းခွင်တွေမှာ အလုပ်စေခိုင်းခံရသည့် ကလေး တွေဟာ အခြေအနေဆိုးဝါးစွာ ကြုံတွေ့နေရတဲ့ ကလေးလုပ်သားတွေ အဖြစ် သတ်မှတ်ထားတာပါ။

မြန်မာနိုင်ငံမှာ ကလေးလုပ်သားဥပဒေနဲ့ပတ်သက်လို့ ဥပဒေ တစုံတရာ မရှိသေးဘဲ လတ်တလောရေးဆွဲနေဆဲ အဆင့်မှာသာ ရှိနေပါ သေးတယ်။ ဒါပေမယ့် အစိုးရက ကလေးလုပ်သားပပျောက်ရေး အမျိုး သားစီမံချက် ဆိုတာကိုတော့ ၂၀၁၈ ခုနှစ်မှာ စတင်အကောင်အထည် နေတာမို့ ဒါကလည်း ထူးခြားချက်တစ်ခုပါပဲ။

ကလေးလုပ်သားပပျောက်ရေးဆိုင်ရာ အမျိုးသားအဆင့်စီမံချက်

မြန်မာနိုင်ငံ ကလေးလုပ်သားပပျောက်ရေးဆိုင်ရာ အမျိုးသား ကော်မတီကို ၂၀၁၈ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ၊ ၅ ရက်နေ့မှာ ဖွဲ့စည်းလိုက်ပြီး ဒုတိယသမ္မတဦးမြင့်ဆွေက ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ်ဆောင်ရွက်ကာ အဖွဲ့ဝင် ၃၇ ဦး ပါဝင်ပါတယ်။ အဓိကအားဖြင့် လုပ်ငန်းစဉ် ၈ ရပ် ဆောင်ရွက်မှာဖြစ်ပြီး မြန်မာနိုင်ငံ ကလေးအလုပ်သမားပပျောက်ရေး စီမံကိန်းအတွက် အမျိုး သားအဆင့် လုပ်ငန်းစီမံချက်များ အကောင်အထည်ဖော်နိုင်ဖို့ လိုအပ်တဲ့ လုပ်ငန်းတွေဖွဲ့စည်းဖို့၊ စီမံကိန်းရည်မှန်းချက်တွေကို အကောင်အထည် ဖော်ရာမှာ အရေးကြီးသော လုပ်ငန်းများအတွက် မူဝါဒ ချမှတ်ခြင်း၊ အမိန့် ကြေညာစာများထုတ်ပြန်ခြင်း၊ ကော်မတီ၏ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ချက် များကို ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်း၊ လုပ်ငန်းကော်မတီများ၏ ဆောင်ရွက်ချက် များအပေါ် ၆ လ တစ်ကြိမ် ပြန်လည်သုံးသပ်၍ လမ်းညွှန်မယ်ဆိုတဲ့ လုပ်ငန်းစဉ်တွေလည်း ပါဝင်ပါတယ်။

မြန်မာနိုင်ငံအနေနဲ့ အဆိုးရွားဆုံးပုံစံဖြင့် ကလေးအလုပ်သမား များကို ခိုင်းစေခြင်းမပြုရန် ILO ပြဋ္ဌာန်းချက် အမှတ် ၁၈၂ ကို ၂၀၁၃ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလမှာ လက်မှတ်ထိုးခဲ့ပြီး ကလေးအလုပ်သမားကိစ္စနဲ့ ပတ်သက် လို့ ILO၊ UNICEF တို့နဲ့ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်လျက်ရှိနေပါတယ်။

ကလေးလုပ်သားတွေနဲ့ အန္တရာယ်ရှိသောလုပ်ငန်းခွင်

ကလေးလုပ်သား ၆ သိန်းလောက်ဟာ အန္တရာယ်ရှိတဲ့ လျှပ်စစ် နဲ့ဆက်စပ်တဲ့လုပ်ငန်းတွေ၊ ဆောက်လုပ်ရေးလုပ်ငန်းတွေ၊ သံရည်ကြိုလုပ် လုပ်ငန်းတွေ အပါအဝင် အသက်အန္တရာယ်ရှိတဲ့ လုပ်ငန်းတွေမှာ လုပ်ကိုင် နေရပါတယ်။

အန္တရာယ်ရှိတဲ့လုပ်ငန်းခွင်တွေမှာ ကလေးလုပ်သားတွေလုပ် နေကြပေမယ့်လည်း လုပ်ခလစာ အပြည့်အဝမရတဲ့အပြင် ဘဝတိုးတက် ရေးအတွက်လည်း ပညာသင်ကြားခွင့် မရကြပါဘူး။ ကလေးလုပ်သား ပပျောက်ရေးစီမံချက်ကို NLD အစိုးရလက်ထက်မှာ ပထမဆုံး စတင်အ ကောင်အထည်ဖော်တာမို့ တကယ်လက်တွေ့ မြေပြင်မှာ ကလေးလုပ်သား လျော့ချဖို့ကတော့ အချိန်များစွာ ယူရဦးမှာပါ။

နိုင်ငံတကာအစီရင်ခံစာတွေနဲ့ မြန်မာ့ကလေးလုပ်သားပြဿနာ

ILO ရဲ့ အစီရင်ခံစာတစ်ခုအရ မြန်မာနိုင်ငံမှာ အသက်၁၄ နှစ် အောက် နိုင်ငံလူဦးရေရဲ့ ၂၅ ရာခိုင်နှုန်းကျော်ရှိပြီး (၁၅)နှစ်မှ (၂၄) နှစ် ကြားသည် ၁၃ ဒသမ ၇၈ ရာခိုင်နှုန်းရှိပါတယ်။ လူငယ်ဦးရေများပြားတဲ့ နိုင်ငံတစ်ခုအဖြစ် ရှိနေဆဲပင်ဖြစ်ပြီး ဆင်းရဲမွဲတေမှု၊ ပညာရေးစနစ်၊ သဘာဝဘေးအန္တရာယ်နှင့် ရွှေ့ပြောင်းမှုတွေကြောင့် ကလေးလုပ်သား အရေအတွက်တွေ တိုးတက်များပြားလာတယ်လို့ ထောက်ပြကြပါတယ်။

ကလေးအလုပ်သမားအရေးကို အလုပ်သမားဝန်ကြီးဌာန အပါ အဝင် ဆက်စပ်ဝန်ကြီးဌာနများ၊ လွှတ်တော်နှင့် အစိုးရမဟုတ်သော လူမှု အသင်းအဖွဲ့များ ပေါင်းစပ်လုပ်ဆောင်လျှင် အဆင်ပြေမယ်လို့ နိုင်ငံတကာ အဖွဲ့အစည်းတွေက ထောက်ပြနေကြတာပါ။

ကလေးလုပ်သားတွေ ဘာလို့ ခေါင်းပုံဖြတ်ခံနေရလဲ

မြန်မာနိုင်ငံရဲ့ အားနည်းတဲ့ဥပဒေနဲ့ ဆင်းရဲမွဲတေမှုက ကလေး လုပ်သားတွေကို ပိုမိုဆိုးဝါးတဲ့ ခေါင်းပုံဖြတ်မှုဆီ တွန်းပို့နေပြီး ကလေးလုပ် သားတွေဟာ နှိပ်စက်ညှဉ်းပန်းမှုတွေလည်း ကြုံနေရပါတယ်။ ကလေးငယ် တွေကို ဘယ်လုပ်ငန်းခွင်တွေမှာမှ ခိုင်းစေဖို့မသင့်ပေမယ့်လည်း လုပ်ခ ဈေးချိုတာ၊ အုပ်ထိန်းသူတွေကိုယ်တိုင် ကလေးတွေကို အလုပ်ရှင်တွေဆီ ဈေးပေါပေါနဲ့ လာပို့နေတာတွေလည်း ရှိနေပါတယ်။ ကလေးလုပ်သား တွေဟာ ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ညှဉ်းပန်းမှုတင်မက စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ညှဉ်းပန်းနှိပ် စက်မှုတွေကိုလည်း ကြုံတွေ့ခံစားနေရပါတယ်။

ကလေးလုပ်သားတွေနဲ့ပတ်သက်ပြီး အစိုးရပိုင်းနဲ့ စီးပွားရေး လုပ်ငန်းရှင်တွေအပိုင်းက လုပ်စရာတွေများစွာ ရှိနေပါတယ်။

စီးပွားရေးလုပ်ငန်းကြီးတွေမှာ ကလေးလုပ်သားတွေ အသုံးပြု ခြင်းကြောင့် လုပ်ငန်းရှင်များ၏ စီးပွားရေးပုံရိပ်ကို ထိခိုက်စေနိုင်သလို ဆင်းရဲမှုသံသရာကို ဖြစ်ပေါ်စေနိုင်တာကို နားလည်ကြဖို့လည်း လိုအပ်နေ ပါတယ်။ ဆင်းရဲမွဲတေခြင်းကြောင့် သားသမီးကို ကျောင်းမထားနိုင်ပါက

နိုင်ငံတော်က တာဝန်ယူ၍ ကျောင်းထားပေးတာ၊ ဆင်းရဲမွဲတေမှု လျော့ချ တာတွေကို အစိုးရက သေသေချာချာလုပ်ကိုင်ဖို့ လိုနေပါတယ်။ အခြား တစ်ဖက်မှာလည်း ကလေးလုပ်သားတွေနဲ့ပတ်သက်တဲ့ တင်းကျပ်တဲ့ ဥပ ဒေတွေကို ပြဋ္ဌာန်းသင့်ပါတယ်။

ဥပဒေမှာ ကလေးလုပ်သားနဲ့ပတ်သက်လို့ တိကျတဲ့ အသက် အပိုင်းအခြား၊ လုပ်ကိုင်ရမယ့် လုပ်ငန်းအမျိုးအစား၊ အလုပ်ချိန်၊ အိပ်ချိန်၊ အနားပေးရမယ့် ရက်တွေအပြင် အချိန်ပိုင်း ပညာသင်ကြားခွင့်ဆိုတဲ့ အ ချက်တွေကိုလည်း တိတိကျကျ သတ်မှတ်ပြဋ္ဌာန်းပေးဖို့ လိုအပ်ပါတယ်။

ဒါ့အပြင် အစိုးရအနေနဲ့ ကလေးသူငယ်အခွင့်အရေးနဲ့ ပတ် သက်လို့ ကလေးလုပ်သားခိုင်းစေနေတဲ့ အလုပ်ရှင်တွေကို ဆွေးနွေးပွဲများ ပြုလုပ်ပေးခြင်း၊ လက်ကမ်းစာရွက်တွေဝေခြင်းဆိုတဲ့ ပညာပေးရေးလုပ် ငန်းတွေများစွာလုပ်ဖို့လည်း လိုအပ်ပါတယ်။

ကလေးလုပ်သားပပျောက်ရေး လုပ်ဆောင်ရာမှာ အစိုးရတစ်ခု တည်းမဟုတ်ဘဲ ပြည်သူတွေပါ ပူးပေါင်းပါက ကလေးလုပ်သားများ ပပျောက်မှာပါ။

ကလေးလုပ်သားအတွက်အဖြေ

ကလေးလုပ်သားတွေပပျောက်ဖို့ အဓိကအဖြေက ဆင်းရဲမွဲ တေမှုလျော့ချဖို့နဲ့ ပညာရေးစနစ် သေသေချာချာ အကောင်အထည် ဖော်ဖို့ဖြစ်တယ်လို့ ဝေဖန်ထောက်ပြကြပါတယ်။ ကလေးလုပ်သားတွေ တွေကို ပညာသင်ကြားခွင့်ပြုတာဟာလည်း ကလေးလုပ်သားတွေ လျော့ နည်းပပျောက်နိုင်တဲ့ အခွင့်အလမ်းတစ်ခုလည်း ဖြစ်ပါတယ်။

ကလေးတိုင်း အခမဲ့ပညာသင်ကြားခွင့်ရဖို့ ပညာသင်ကြားနိုင် တဲ့ အခွင့်အရေးမရလို့ ကလေးလုပ်သားတွေအဖြစ် ရောက်ရှိသွားရင် လည်း အချိန်ပိုင်း ပညာသင်ယူခွင့် ပြုပေးဖို့ကိုလည်း ဥပဒေမှာ တိတိကျ ကျပြဋ္ဌာန်းဖို့ လိုပါတယ်။ ပြဋ္ဌာန်းထားတဲ့ ဥပဒေတွေကိုလည်း အလုပ်ရှင် တွေဘက်က သေသေချာချာ လိုက်နာနိုင်ဖို့လည်း အမြဲစောင့်ကြည့်နေ ရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ကလေးလုပ်သားတွေ ပညာသင်ကြားခွင့် ရမယ်ဆိုရင် ကလေးလုပ်သားသံသရာ၊ ဆင်းရဲမွဲတေမှုသံသရာကို အတိုင်းအတာ တစ်ခုအထိတော့ ကျော်လွှားနိုင်ဖွယ်ရှိပါတယ်။